

In de vorige parasja Sh'mini hebben we gelezen over de geboden aangaande toemah - rituele onreinheid, die veroorzaakt wordt door dode dieren. Nu gaat de Torah verder met geboden aangaande toemah die voortkomt uit het menselijk lichaam, dit betreft de zwangerschap, Niddah (ongesteldheid van de vrouw) en Zava (bloedverlies), Metzorah (melaatsheid), de Baal Keri en de Zav (beide betrekking op zaadlozing). Toemah heeft te maken met een persoon of iets dat te maken heeft gehad met de dood, of verlies van levenskracht, het verlies van bloed of zaad wat bestemd was voor het creëren van leven, maar niet tot zijn bestemming is gekomen. Als iemand met toemah te maken heeft gehad is hij tamei (ritueel onrein). Een lijk is de: avi avotha'toemah - de "vader" van alle rituele onreinheid. Deze wetten gingen eerst over de dieren en daarna over de mens, volgens het patroon van de schepping. De mens werd als laatste geschapen, om hem de nederigheid te leren. Als iemand hoogmoedig is moet hij of zij beseffen dat de dieren er eerder waren dan hijzelf en dat Adam later werd geschapen.

De geboden van deze parasja gaan over verschillende onreinheden in het lichaam van een mens en laten zien wie we zijn. We zijn afkomstig uit een heel klein zaadje en eicelletje, met het blote oog niet eens te zien, en bij de geboorte is onze moeder door de bevalling tamei. En als wij sterven verontreinigt ons lichaam andere mensen die met ons in aanraking komen. De toemah door dieren veroorzaakt duurt maar één dag terwijl de toemah door mensen veroorzaakt zeven dagen duurt, dat weegt zwaarder.

Tamei (ritueel onrein) Als de vrouw een zoon baart is zij zeven dagen tamei, als zij een dochter baart veertien dagen. (een dochter is meer verbonden met de moeder, omdat zij genetisch meer gelijk zijn). De geboden die betrekking hebben op Niddah, zijn zoals alle geboden ten behoeve van de mens. Zo mogen volgens het Niddah gebod man en vrouw geen seksuele omgang hebben tijdens deze periode. Het voordeel hiervan is dat het de sleur doorbreekt en daardoor beschouwt de man zijn vrouw na deze periode weer als nieuw, alsof zij weer voor het eerst onder de choepa staan.

De vrouw moest na de geboorte van haar kind een offer in de tempel brengen (Korban joledet), een tortelduif of een duif werden als een Chatas offer gebracht. Chatas is een zondoffer, voor onopzettelijke zonde. Waarom niet alleen het Olah offer? Een brandoffer waarmee men God dankte? Dit zou te maken kunnen hebben met de pijn die de vrouw lijdt tijdens de bevalling. Op dat moment denkt zij bijv. "Dit nooit weer". Maar zodra het kind er is kijkt ze er heel anders tegenaan, vandaar dat de Torah het Chatas offer gebiedt. Een andere uitleg is dat het Chatas offer niet voor haar eigen persoonlijke zonde is maar voor de zonde van onze aartsmoeder Chava (Eva). De jetzer hara - de neiging tot het kwaad is bij haar begonnen en zo in de mensheid terecht gekomen. Als straf werd de bevalling zwaar. Gepaard gaande met de geboden over de bevalling is het gebod over de besnijdenis, die acht dagen na de geboorte plaatsvindt. Dit gebod wordt voor het eerst genoemd in de parasja "Lech lecha", waar God Abraham beveelt zichzelf te besnijden, daarna geeft God het gebod dat alle jongetjes acht dagen na de geboorte besneden moeten worden. Waarom niet eerder? Omdat het kind na acht dagen voldoende kracht heeft om de ingreep te ondergaan en omdat besnijdenis als een offer wordt beschouwd. Het kind moet eerst een sjabbat hebben meegemaakt waardoor het geheiligd wordt. Pas daarna is het geschikt als een "offer" voor de Here. In het verlengde hiervan geldt ook dat dieren niet geofferd mogen worden als ze nog geen acht dagen oud zijn. Ze moeten een sjabbat hebben meegemaakt want de sjabbat brengt de heerlijkheid van de Shechina (Gods Heerlijkheid) over ons.

In het 2e gedeelte van deze parasja wordt over melaatsheid gesproken, melaatsheid heet in het hebreuws - Tzaraas. Het was niet zo maar een ziekte die er in die tijd heerste door bepaalde omstandigheden, maar ten tijde van de woestijntocht was dit een ziekte die mensen als straf kregen vanwege het spreken met "de kwade tong" - "lashon hara". Veel mensen denken dat kwaadsprekerij gaat over leugens over anderen, maar dat is onjuist. Alle kwaad- en nadeelbrengende spraak valt onder de categorie "lashon hara", zelfs als het de waarheid is. Volgens de torah is de zonde van de lashon harazo erg dat de plegers ervan er een huidziekte "tzaraas" kregen. Hoewel de ziekte duidelijk een zichtbare ziekte aan de huid was, was het een geestelijke ziekte. De besmette persoon ging niet naar een dokter maar moest voor genezing naar de hogepriester. Waarom moest degene voor Aharon de hogepriester verschijnen? Wat was er zo speciaal aan hem dat hij de zieke moest onderzoeken en de persoon kon genezen, die "lashon hara" had gesproken?

"Lashon hara" zorgt voor verdeeldheid, vijandigheid en minachting, krachten die tegen de harmonie en welzijn ingaan. Aharon de hogepriester hield zo intens veel van zijn medemens, dat hij in staat was deze

negatieve krachten te neutraliseren. Volgens pirke avot 1:12 (leer der vaderen) “Aharon hield van vrede en streefde naar vrede”. Als hij een conflict tussen twee mensen zag, dan benaderde hij ze individueel en zei: “Weet je, jouw vriend heeft echt spijt van deze twist, hij heeft me gevraagd om je te benaderen, hij houdt van je en wil graag weer vrede met je hebben”. Ditzelfde zei Aharon ook tegen de andere partij. Dit kalmeerde de beide partijen en ze maakten het weer goed met elkaar. Dit was een zeer gewaardeerde goede daad van Aharon.

Volgens de midrash straalde het gelaat van Aharon als dat van de maan. We zien hierin het beeld van de stalende liefde en heerlijkheid van God dat via het gezicht van Mozes afstraalt, maar ook weerspiegeld wordt door zijn broer Aharon.

“Het mooie van Aharon was, dat hij zichzelf tegenover Mozes vernederde; daarom was hij een beeld van de maan. En bezat hij de mogelijkheid om het grote licht van de zon (Mozes) te absorberen. En als Aharon het licht van Mozes tot zich nam had hij de mogelijkheid om het zo te vormen dat de iedereen het tot zich kon nemen.”

Aharon zocht altijd de verzoening en probeerde een einde te maken aan kwaadsprekerij. In onze maatschappij zien we vaak het tegenovergestelde. Mensen hebben er vaak genoeg in om over anderen te roddelen en deze roddels verergeren de conflicten alleen maar. Gedurende zijn leven was Aharon vastbesloten om te bemiddelen, hij bracht harmonie en liefde in families, die uit elkaar waren gevallen en hij bemiddelde bij gebroken relaties. Toen Aharon stierf, huilde en rouwde heel Israël, want iedereen kende zijn toewijding aan de vrede en was wel eens door de grote liefde van Aharon aangeraakt. In dit licht kunnen we ook beter begrijpen waarom het nageslacht van Aharon “Birkat HaKohanim”, de hogepriesterlijke zegen, over het volk moest uitspreken. Voordat de zegen wordt uitgesproken moesten de priesters eerst zeggen: “Gezegend bent U Eeuwige onze God, die ons heeft geheiligd met de heiligheid van Aharon en ons heeft opgedragen om Zijn volk Israël te zegenen, met liefde”.

Wat is de heiligheid van Aharon? Het is de totale toewijding en overgave die hij had voor elke Jood, alles samengevat in één klein woordje: b’ahavah - met liefde.

“Lashon hara” is de meest vernietigende van alle zonden, ze kan mensen letterlijk kapot maken. De tong is het enige orgaan dat zowel intern (verborgen) en extern (zichtbaar) is geschapen. Om ons te beschermen tegen verkeerd gebruik heeft God ons twee poorten gegeven, onze tanden en onze lippen. Voordat we onze tong gebruiken moeten we eerst voorzichtig overwegen wat we toelaten onze tong te laten uitspreken, of dat het wijzer is om de poorten gesloten te houden en te zwijgen.

Geheel anders gaat het er in de wereld aan toe. Roddel is voor sommigen zelfs een beroep geworden. Kranten, columnisten, roddelbladen. Ze staan in aanzien bij de media en sommige bestsellers zijn gebaseerd op roddel.

God’s Woord is als een lichtbaken dat onze weg verlicht en ons aan een hogere roeping herinnert. Spraak is een Goddelijke gave, in de aardse schepping alleen aan de mens gegeven. Om deze gave te misbruiken door “lashon hara”, is een vorm van verraad. Deze straf overkwam zelfs Miriam, de zuster van Mozes, die in goed geloof, met een paar schijnbaar onschuldige woorden Mozes bekritiseerde (num. 12). De Torah zegt ons dit voorval te herinneren zodat wij voorzichtig met onze woorden omgaan, zelfs als we menen dat onze woorden in het voordeel van iemand zijn.

Terugkomend op de hogepriester is het interessant om te weten dat elk deel van de priesterkleding stond voor de verzoening van een zonde. De eerste vier kledingstukken waren van wit fijn linnen en werden door alle priesters gedragen.

- 1 • Ketonet (ondermantel) - verzoening voor het doden
- 2 • Miknas (onderbroek) - seksuele overtredingen
- 3 • Avnait (riem) - zonde van het hart - onreine gedachten
(de riem werd over het hart gedragen)
- 4 • Migba’at (tulband) - hoogmoedigheid

Dit waren de priesterlijke kledingstukken, maar alleen de hogepriester droeg daarbij nog vier kledingstukken waarin goud zat verweven.

5 • Me'il (opperkleed) - Lashon hara

6 • Efod (mantel) - Afgoderij

7 • Choshen (borstschild) - Valse gerechtigheid

8 • Tzits (hoofdplaat) - Godslaster / Onreinheid /arrogantie

De Me'il was een prachtig mooi gewaad van blauw purper wol, omzoomd met 72 ornamenten in de vorm van granaatappeltjes en belletjes. De kraag was omzoomd met een dubbele rand. Deze dubbele rand wijst op de dubbele barrière van de tong en geeft aan dat wanneer iemand lasterlijk over een ander spreekt hij teshoeva moet doen en niet weer in herhaling moet vallen. De 72 ornamenten zijn een herinnering aan de tzaraas als gevolg van de kwade tong want er waren 72 vormen van tzaraas.

De Messias wordt in Openbaringen 1:13-19 beschreven als een mensenzoon bekleed met een tot de voeten reikend me'il, en aan de borst omgord met een gouden avnait. Dat het hier om de Messias gaat is duidelijk, "de levende die dood was geweest" (vs 18). Jeshoea is de hogepriester die voor ons bemiddelt bij de Vader. Jeshoea is de Hogepriester van een veel hogere orde. Toen Hij zijn leven gaf nam Hij al de zonden van de hele wereld op zich. Gekruisigd zonder een priestergewaad, ontkleed aan het hout genageld, al de bovengenoemde zonden waren op Hem, de gouden tzits was vervangen door een pijnlijke doornen kroon. De vloek die door de eerste Adam in de wereld kwam werd recht gezet door de tweede Adam, Jeshoea Gods Zoon, die de Vader gehoorzaam was.

Het is niet goed om negatief over andere mensen te spreken, want met kwaadspreken geven wij een negatief beeld van een ander. De ander wordt niet voorgesteld als iemand in een mooi gewaad, maar als iemand met vuile kleren. Zou God daarom de mensen vroeger niet op zo'n manier gestraft hebben dat het aan hun uiterlijk te zien was dat ze kwaad hadden gesproken? Wat er onder het kleed zit is gebrekkig, en niet zonder fouten. We mogen niet op een negatieve manier achter iemands rug om over een ander spreken. Wij zijn zelf geen haar beter. Hopelijk kunnen we naar elkaar kijken als mooie mensen die bekleed zijn met een kostbaar gewaad.

Sjabbat Sjalom

vrede van de Messias

Roelof

Rabbi Nachman of Breslov | Parshas T'zaveh 5750 The Temple Institute. | Tz'edah ur'edah |

Call of the torah - Rabbi Elie Munk | Torah for your table –Jungreis | Midrash Rabbah | Tz'edah ur'edah - artscroll